

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Gabriely Bašné a soudců Mgr. Kateřiny Kozákové a Mgr. Ondřeje Hrabce ve věci

žalobkyně: JUDr. K. A. S., Ph. D.
se sídlem X
zastoupená JUDr. Richardem Novákem, advokátem
se sídlem Dvořákova 588/13, 602 00 Brno

proti

žalované: Česká advokátní komora
se sídlem Národní 16, 110 00 Praha 1
zastoupená JUDr. Petrem Čápem, advokátem
se sídlem Lazarská 6, Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí odvolacího kárného senátu žalované ze dne 26. 9. 2019, sp. zn. K 64/2017,

takto:

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Základ sporu

1. Žalobkyně se žalobou podanou u Městského soudu v Praze (dále „městský soud“) domáhala přezkoumání a zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí, jímž odvolací kárný senát žalované potvrdil rozhodnutí kárného senátu žalované ze dne 4. 3. 2019, sp. zn. K 64/2017, kterým byla žalobkyni uložena dle § 32 odst. 3 písm. c) zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o advokacii“), pokuta ve výši 20 000 Kč a povinnost k úhradě nákladů řízení ve výši 8 000 Kč.
2. Kárný senát žalované (dále „prvoinstanční správní orgán“) rozhodnutím ze dne 4. 3. 2019, sp. zn. K 64/2017 (dále „prvoinstanční rozhodnutí“), uznal žalobkyni vinnou z porušení § 17 zákon o advokacii ve spojení s čl. 4 odst. 1 a čl. 17 odst. 1 usnesení představenstva ČAK č. 1/1997, kterým se stanoví pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže advokátů České republiky (etický kodex).
3. Vytýkané jednání mělo spočívat v tom, že na základě plné moci ze dne 31. 3. 2016 žalobkyně zastupovala paní V. A. jako matku nezl. dětí M. A. a J. A. v řízení vedeném u Obvodního soudu pro Prahu 8 (dále též „OS Praha 8“) pod sp. zn.. P 327/2012 ve věci úpravy styku otce Ing. I. A. s nezletilými dětmi a v této věci se dne 4. 11. 2016 od 13:30 hodin účastnila jako právní zástupkyně V. A. jednání konaného u tohoto soudu. Při tomto jednání se chovala nepatřičně, když narušovala jednání vykřikováním, skákala předsedovi senátu do řeči, poté, co jí bylo odebráno slovo, hovořila dál, po upozornění soudu, že bude vykázána z jednací síně prohlásila, že pokud opustí jednací síň, učiní tak i její klientka a jednání bude probíhat bez ní, odmítla respektovat pokyny soudu, nedbala jeho napomenutí, a poté, co byla soudem vykázána z jednací síně, odmítla jednací síň opustit a dožadovala se svého vyvedení justiční stráží, k čemuž nakonec v 16:10 hodin došlo, přičemž v souvislosti s jejím jednáním jí byla soudem uložena pořádková pokuta ve výši 10 000 Kč. Tedy při výkonu advokacie nepostupovala tak, aby nesnižovala důstojnost advokátní stavu, když za tím účelem nedodržovala pravidla profesionální etiky ukládající jí (i) povinnost všeobecně poctivým, čestným a slušným chováním přispívat k důstojnosti a vážnosti advokátního stavu, (ii) povinnost vůči soudům, které rozhodují v právních věcech, jakož i vůči osobám, které plní jejich úkoly, zachovávat náležitou úctu a zdvořilost.

II. Průběh předcházejícího řízení a napadené rozhodnutí

4. Vydání napadeného rozhodnutí předcházelo podání Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 18. 11. 2016, sp. zn. P 327/2012, kterým byl dán podnět ke kárnému projednání žalobkyně pro její chování při jednání u tohoto soudu dne 4. 11. 2016. Obsahem podnětu bylo sdělení, že žalobkyně při jednání odmítala respektovat, že v jednací síni lze hovořit pouze se souhlasem soudu, nedbala ani napomenutí a po vykázání z jednací síně odmítla jednací síň opustit a požadovala vyvedení justiční stráží, k čemuž nakonec došlo. Žalobkyni byla soudem uložena pořádková pokuta. Přílohou podnětu tvoří služební záznamy členů justiční stráže nstrm. M. Š. a nstrm. M. H. ze dne 4. 11. 2016 a usnesení Obvodního soudu pro Prahu 8 o uložení pořádkové pokuty z téhož data.
5. Ve vyjádření ze dne 15. 12. 2016 k obsahu stížnosti žalobkyně uvedla, že její konání během soudního jednání konaného dne 4. 11. 2016 bylo naprosto adekvátní situaci a okolnostem, které panovaly v jednací síni a které nastolil předseda senátu JUDr. M. S. Po

celou dobu řízení pouze hájila zájmy a zákonná práva své klientky a jejích nezletilých dětí. Dle jejího přesvědčení předseda senátu jednal protizákonně a protiústavně, a to zejména ve vztahu k její klientce a jejím dvěma nezletilým dětem. Jeho jednání u ní vzbudilo pochybnosti o jeho nestrannosti, a proto podala návrh na jeho vyloučení z důvodu podjatosti. Zároveň na předsedu senátu podala stížnost a proti uložené pořádkové pokutě se odvolala. Upozornila, že po jejím vyvedení byla jednací síň uzamčena, přestože jeden člen justiční stráže zůstal uvnitř. Nebyl tedy důvod jednací síň uzamykat. Její klientka vnímala přítomnost justiční stráže bez advokátky a bez veřejnosti jako zastrašování. Ke svému vyjádření žalobkyně doložila protokol o jednání u Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 4. 11. 2016, sp. zn. P 327/2012, návrh na vyloučení soudce z důvodu podjatosti, odvolání proti pořádkové pokutě a stížnost na předsedu senátu JUDr. M. S.

6. Dne 10. 5. 2017 podal předseda kontrolní rady žalované na žalobkyni kárnou žalobu pro skutek, že: „*poté, co na základě plné moci ze dne 31. 3. 2016 zastupuje V. A. jako matku nezlet. dětí M. A. a J. A. v řízení vedeném u OS pro Prahu 8 pod čj. P 327/2012 ve věci úpravy styku otce Ing. I. A. s nezletilými dětmi a v této věci se dne 4. 11. 2016 od 13:30 hodin účastnila jako právní zástupkyně V. A. jednání konaného u tohoto soudu, při tomto jednání se chovala nepatřičně, když narušovala jednání vykřikováním, skákala předsedovi senátu do řeči, poté, co jí bylo odebráno slovo, hovořila dál, po upozornění soudu, že bude vykázána z jednací síně prohlásila, že pokud opustí jednací síň, učiní tak i její klientka a jednání bude probíhat bez ní, odmítla respektovat pokyny soudu, nedbala jeho napomenutí, a poté, co byla soudem vykázána z jednací síně, odmítla jednací síň opustit a dožadovala se svého vyvedení justiční stráží, k čemuž nakonec v 16:10 hodin došlo, přičemž v souvislosti s jejím jednáním jí byla soudem uložena pořádková pokuta ve výši 20 000 Kč.*“ Tímto měla žalobkyně porušit ustanovení § 17 zákona o advokacii ve spojení s čl. 4 odst. 1 a čl. 17 odst. 1 etického kodexu.
7. Kárný senát prvostupňovým rozhodnutím shledal žalobkyni vinnou ze skutku uvedeného v kárné žalobě a podle § 32 odst. 3 písm. c) zákona o advokacii jí uložil kárné opatření ve formě pokuty ve výši 20 000 Kč a povinnost zaplatit žalované náhradu nákladů řízení. V odůvodnění k tomuto skutku správní orgán prvního stupně uvedl, že ačkoli kárný senát nepopírá, že v průběhu předmětného jednání v opatrovnické věci šlo o vyhrocenou situaci, k níž mohl významným způsobem přispět i sám soudce, a přestože je úkolem a povinností advokáta bránit práva a zájmy svých klientů, při této činnosti je advokát vázán povinnostmi uloženými mu konkrétními procesními předpisy a předpisy stavovskými, které tak představují mantinely způsobu osobních projevů advokáta. Pokud se jevílo jednání soudce jako nezákonné, žalobkyně měla v popisované situaci zvolit jiné prostředky ochrany zájmu pro své klienty, než které zvolila. Vytýkané jednání žalobkyně pak bylo dostatečně prokázáno provedenými listinnými důkazy a protokolem o jednání u Obvodního soudu pro Prahu 8, sp. zn. P 327/2012, který je ve smyslu § 134 o.s.ř. veřejnou listinou (srov. usnesení IV. ÚS 682/2000 ze dne 18. 7. 2002). Výše uložené pokuty odpovídá jak charakteru kárného provinění a jeho společenskému dosahu, tak osobním a majetkovým poměrům žalobkyně, a to při vědomí represivní a preventivní funkce pokuty jako kárného opatření.
8. Proti prvostupňovému rozhodnutí podala žalobkyně v zákonné lhůtě odvolání. Namítla, že v řízení před prvoinstančním správním orgánem mimo jiné (a) došlo k porušení zásady zákonného soudce, kdy ze způsobu výběru složení kárného senátu jsou patrné prvky libovůle a k (b) porušení zásady presumpce neviny a zjištění skutkového stavu věci, když

nebyly provedeny všechny navržené důkazy. Třetí odvolací námitku soud neuvádí, když tato není předmětem žalobních námitek.

9. Napadeným rozhodnutím odvolací kárný senát odvolání žalobkyně zamítl a potvrdil rozhodnutí kárného senátu. V odůvodnění stručně rekapituloval odvolací námitky žalobkyně. K vlastnímu přezkumu prvostupňového rozhodnutí odvolací kárný senát stručně konstatoval, že prvoinstanční správní orgán řádně zhodnotil veškeré důkazy v řízení provedené a na jejich základě učinil správná skutková zjištění a správné právní posouzení. Zdůvodnění rozhodnutí je přesvědčivé, podpořené provedeným dokazováním, a i správně právně vyargumentované s odkazem na příslušnou judikaturu, správné jsou i skutkové a právní závěry. Z postoje a vyjádření žalobkyně v průběhu řízení je patrné, že si je svého provinění vědoma. K námitce porušení zásady zákonného soudce, kdy žalobkyně ve způsobu výběru složení kárného senátu spatřovala prvky libovůle, uvedl, že § 2 odst. 1 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 244/1996 Sb., kterou se stanoví advokátní kárný řád (dále „advokátní kárný řád“), svěřuje předsedovi kárné komise sestavit kárný senát. Rozhodování pobočky žalované v Brně pak bylo vybráno z důvodu vyloučení možné podjatosti členů kárného senátu s ohledem sídlo žalobkyně (Praha). Zásada zákonného soudce (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, §41, § 42 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích) se na kárné řízení ani odvolací kárné řízení vedené orgány žalované nevztahuje. K námitce porušení zásady presumpce neviny a zjištění skutkového stavu věci, když nebyly provedeny všechny navržené důkazy, uvedl, že je právem prvoinstančního správního orgánu provádět a hodnotit důkazy, pokud některý z důkazů neprovede, je jeho povinností uvedené řádně odůvodnit, což také učinil. Uloženou sankci shledal za přiměřenou.

III. Obsah žaloby a vyjádření žalované

10. V **první žalobní námitce** žalobkyně namítá, že o dané věci rozhodoval kárný i odvolací kárný senát složený z osob, u nichž žalobkyně pochybovala a pochybuje o jejich nepodjatosti. Někteří členové kárného senátu žalované jsou proti žalobkyni osobně zaujati, což žalobkyně dokládá na příkladu, kdy žalovaná zaslala dne 25. dubna 2019 prostřednictvím tiskové mluvčí žalobkyni na vlastní náklady nově vydaný Komentář k zákonu o advokacii s průvodním dopisem, že předseda ČAK je přesvědčen, že *„její prostudování Vám bude k prospěchu a užitku.“ V publikaci jsou citována rozhodnutí kárného senátu proti žalobkyni, aniž by autoři publikace (JUDr. Sokol a JUDr. Kovářová) reflektovali, že tato rozhodnutí byla následně zrušena městským soudem.*
11. V **druhé žalobní námitce** žalobkyně namítá, že v obou fázích řízení byla souzena nezákonně určeným kárným senátem, kdy způsob určování senátům není znám, respektive, je přímo podřízen libovůli předsedy kárné komise.
12. Ve **třetí žalobní námitce** žalobkyně namítá, že v obou řízeních došlo k porušení procesních zásad řízení, kdy kárný senát porušil zásadu presumpce neviny a odmítl se zabývat všemi důkazy předloženými žalobkyní, čímž porušil zásadu zjištění skutkového stavu věci.
13. Ve **čtvrtém okruhu žalobních námitek** žalobkyně namítá nesprávné posouzení věci, když v celém řízení se žalovaná vypořádávala pouze s chováním žalobkyně během soudního jednání, avšak nebrala žádný zřetel na zjevně nezákonné a protiústavní jednání předsedy senátu OS Praha 8, které však bylo jediným spouštěčem jednání vytýkaného žalobkyni.

Předseda senátu klientku žalobkyně ponižoval, zcela prokazatelně nadřezoval protistraně nebo se choval nevhodným způsobem v tom smyslu, že demonstroval svoji osobní moc vůči účastníkům řízení, kdy například její klientce (matce nezletilých dětí) opakovaně vyhrožoval, že jí odebere děti z péče, přestože k tomu nebyl žádný zákonný důvod. Řízení trvalo od 8:30 ráno a pokračovalo i po jednacích hodinách soudu, předseda senátu přesto odmítl jednání přerušit a na klientku žalobkyně útočil slovy na příklad „To jsem překvapen, paní A., že dle znaleckého posudku nejste psychopatka, byl jsem přesvědčen, že psychopatka jste.“ Kvůli uzavření soudního areálu po úředních hodinách znemožnil účast veřejnosti na jednání, kdy se s ohledem na extrémnost situace k soudu dostavila celá advokátní kancelář žalobkyně, cca 8 lidí, kteří se chtěli účastnit řízení jako veřejnost. Poté, co soudce vykázal žalobkyni z jednací síně, tuto jednací síň zamknul tak, aby mu klientka žalobkyně nemohla z jednací síně utéci a přinutil ji vypovídat s tím, že jestli nebude vypovídat, tak jí okamžitě odebere děti (jejichž výslech trval celé dopoledne, a to opět za zamknutými dveřmi). Žalovaná věc nesprávně právně posoudila, když nebrala v potaz hierarchii legislativních norem, ve které je povinnost dodržovat pravidla profesní etiky postavena níže než povinnost využívat zákonných prostředků ve prospěch klienta. V případě, kdyby se žalobkyně nezachovala vytykaným způsobem, porušila by § 16 zákona o advokacii, kdy by jejím jednáním, resp. nekonáním, utrpěla klientka škody nemalého rozsahu, které by měly prudce negativní doživotní dopad na všechny osoby zúčastněné na tomto řízení, především pak na nezletilé, o jejichž životech se v řízení rozhodovalo. Přestože žalovaná evidentně nadřazuje nutnost tzv. „důstojného“ chování advokáta nad oprávněné zájmy jejich klientů, žalobkyně toto absolutně odmítá a konstatuje, že tento konstrukt uměle vytvořený žalovanou je absolutně v rozporu se všemi zákonnými ustanoveními upravujícími tuto problematiku, a také se všemi morálními zásadami.

14. Žalobkyně namítá, že obě rozhodnutí jsou důsledkem přepjatého formalismu, jsou ve vztahu k žalobkyni šikanózní a jdou proti smyslu zákona o advokacii a etického kodexu advokáta.
15. Žalovaná zneužívá svými rozhodnutími fakt, že advokacii nelze vykonávat bez členství v této komoře, čímž neoprávněně zasahuje do ostatních sfér života svých (povinných) členů, bez možnosti těmto zásahům uniknout. Žalovaná tedy činí z advokátů bytosti, nadané menšími právy, než jsou ústavně zaručená práva. Tím využívá svého mocenského postavení vůči žalobkyni, aby umlčela názory na protiústavní vedení soudního řízení, prosazované osobou, která je profesně advokátkou.
16. Žalobkyně žádá napadené rozhodnutí i prvoinstanční rozhodnutí zrušit a nahradit náklady tohoto řízení.
17. Žalovaná ve vyjádření k žalobě ze dne 21. 2. 2020 uvedla, že žalobkyně v žalobě zcela kopíruje odvolací námitky a nedoplňuje ničeho nového, přičemž žalovaná má za to, že se všemi těmito důvody se již odvolací kárný senát v napadeném rozhodnutí vypořádal.
18. K námitce podjatosti žalovaná upozornila, že žalobkyně tuto námitku v žalobě nijak nerozvádí. Žalovaná proto poukázala na obsah správního spisu a uzavřela, že s touto procesní otázkou se oba předsedové kárných komisí řádně vypořádali a v jejich postupu není procesní vada, jež by měla vliv na zákonnost nebo správnost napadeného rozhodnutí. Připomněla, že k uplatněné námitce podjatosti člena odvolacího kárného senátu JUDr. J. B. byl tento vyloučen a na jeho místo jmenován Mgr. P. K. Proti nově

jmenované osobě ani proti dalším členům odvolacího kárného senátu již námitka podjatosti žalobkyní uplatněna nebyla. Ze strany soudu tedy není co přezkoumávat.

19. Námitku nezákonného určení složení kárného senátu žalovaná považuje za neurčitou, neboť neuvádí, v čem má nezákonnost určení kárného senátu spočívat. Žádný právní předpis nestanoví žalované či kárné komisi povinnost stanovit závazná pravidla, podle nichž by měly být kárné senáty ustanovovány. Řešení obsazení kárného senátu a případné podjatosti člena kárného senátu a jeho vyloučení z věci podle § 3 advokátního kárného řádu je tradičním procesním krokem ve všech typech správního řízení v České republice, obsahově v podstatě totožným a nelze na něm shledat nic protiústavního, zvláště s ohledem na možnost přezkumu správních rozhodnutí nezávislým soudem.
20. K námitce, že ve věci nebylo zohledněno jednání předsedy senátu, žalovaná uvedla, že zákon o advokacii, etický kodex ani advokátní kárný řád neobsahují žádné ustanovení, které by advokátu umožnilo chovat se v rozporu s jeho vlastními povinnostmi v situaci, kdy svá pravidla porušuje osoba, s níž jedná. I kdyby byla tvrzení žalobkyně relevantní, její vlastní odpovědnosti jí to nijak nezabývá. Nadto tato tvrzení v řízení nebyla ani náznakem prokázána, naopak. Žalobkyně při svém vyjádření při jednání kárného senátu dne 4. 3. 2019 toto své jednání, jakož i celý průběh žalobou specifikovaného skutku, potvrdila. Žalovaná v podrobnostech odkazuje na odůvodnění prvoinstančního i napadeného rozhodnutí.
21. Žalovaná se důrazně ohrazuje proti tvrzení žalobkyně, že „mnohá kárná řízení jsou proti ní vedena účelově [...] pouze na základě osobní zaujatosti některých členů ČAK proti její osobě“. Kárné senáty jsou ve svém rozhodování naprosto nestranné a na jiných představitelích žalované nezávislé. Jsou samozřejmě nezávislé i na autorech žalobkyní zmiňovaného komentáře. Vyjadřuje se k namítané nesprávné publikaci kárných rozhodnutí ve vztahu k žalobkyni a uzavírá, že zmiňovaná komunikace spočívající ve výměně názorů mezi předsedou žalované a žalobkyní nemá, neměla a ani nemohla mít na rozhodnutí odvolacího kárného senátu absolutně žádný vliv.
22. Žalovaná je toho názoru, že žalobkyně v předmětném kárném řízení nebyla zkrácena na svých právech ani napadené rozhodnutí není nezákonné, proto navrhuje, aby soud po provedeném řízení žalobu zamítl.
23. Na ústním jednání dne 24. 5. 2019 žalobkyně v rámci přednesu žaloby odkázala na obsah podané žaloby a na vyjádření, která učinila v průběhu správního řízení a setrvala na návrhu na zrušení rozhodnutí obou kárných komisí žalované. Nad rámec dosud uplatněných žalobních námitek žalobkyně uplatnila námitku porušení zásady *ne bis in idem*, když za stejný skutek byla potrestána jak Obvodním soudem pro Prahu 8 uloženou pořádkovou pokutou, tak pokutou za kárné provinění uloženou žalovanou. Žalobkyně dále zrekapitulovala skutkový stav věci, přičemž zdůraznila, že její chování bylo reakcí na situaci v soudní síni, kdy z chování předsedy senátu nabyla dojmu o jeho podjatosti vůči její klientce, o to více měla potřeba důsledně chránit její práva. Samotné soudní řízení trvalo nepřiměřeně dlouhou dobu (její klientka byla v soudní budově přítomna již od dopoledních hodin, kdy čekala na chodbě, až skončí výslechy jejích dvou nezletilých dětí, samotné jednání začalo po obědě a pokračovalo do podvečerních hodin i po konci otevírací doby budovy soudu). Žalobkyně popsala, že v průběhu řízení jí opakovaně nebyl dáván prostor k vyjádření se, přičemž její „výkřiky“ spočívaly například v žádostech o opravu protokolace, kterým soudce odmítal vyhovět či v žádosti o

ukončení soudního přelíčení v době po konci otevírací doby soudní budovy, kdy její klientka již byla po celém dnu stráveném na soudě vyčerpaná, a již soudce také nevyhověl, aniž by o tom učinil záznam do protokolu. Takový postup žalobkyně považuje za zásah do práva na spravedlivý proces. Žalobkyně uvedla, že o průběhu jednání pořizovala zvukový záznam, který předala i žalované, a který tyto skutečnosti dosvědčuje. Za zvlášť závažný zásah do práv advokáta a do práva na obhajobu žalobkyně považuje situaci, která nastala bezprostředně poté, co ji předseda senátu, v důsledku jejího „nedůstojného“ chování, jím vyprovokovaného, nechal vykázat ze soudní síně, když soudní síň, ve které zůstala její klientka, zamknul a současně do budovy soudu byl odmítnut přístup zaměstnancům advokátní kanceláře žalobkyně, kterým zavolala, aby zastupování její klientky převzali.

24. Žalobkyně rovněž uvedla, že podala na chování předsedy senátu stížnost, ta však byla vedením soudu zamítnuta. Žalobkyně má za to, že v průběhu celého řízení dbala na ochranu zájmů své klientky, v důsledku nezákonného jednání soudce však byla nucena své jednání přizpůsobit vzniklé situaci. Žalobkyně zopakovala, že jako advokát má povinnost nadřadit zájmy klienta nad svými vlastními zájmy, což také zcela důsledně učinila.
25. Žalobkyně uvedla, že důsledky tohoto řízení přesahují předmět sporu. Vyzdvihla potřebu systémového řešení situace, kdy je advokát nucen čelit nezákonnému (podjatému) jednání soudce a posouzení otázky přiměřenosti obhajoby a úlohy advokáta v takovém případě. Dále poukázala na nedostatečnou transparentnost rozhodovací praxe žalované, když kárná rozhodnutí nejsou veřejně přístupná a záleží pouze na uvážení žalované, která rozhodnutí zveřejní. V neposlední řadě zopakovala svou námitku netransparentnosti výběru kárné komise, která je ve svém důsledku také námitkou systémového charakteru. V této souvislosti opětovně poukázala na rozsudek Evropského soudu pro lidská práva *Grosam proti České republice*.
26. Právní zástupce žalované v rámci ústního jednání odkázal na své písemné podání, ohledně uplatněné námitky porušení zásady *ne bis in idem* poukázal na str. 9 napadeného rozhodnutí, kde se touto námitkou žalovaná zabývala a dovodila, že pořádková pokuta a kárná pokuta sledují ochranu jiných zájmů, a proto námitku považuje za nedůvodnou. Právní zástupce žalované souhlasí s názorem žalobkyně, že zájmy klientů advokáta mají přednost před jejich vlastními zájmy, avšak advokát je při obhajování zájmu svých klientů povinen jednat v souladu se zákonem, přičemž jednání žalobkyně tak, jak je v protokolu o jednání zachyceno, v souladu s právem není. Ani skutečnost, že advokát má pochybnosti o nepodjatosti soudce či že soudce jedná protiprávně, neopravňuje advokáta k „nezákonnému“ jednání. O nezákonnosti žalobkyní použitých prostředků přitom v posuzované věci není pochyb, když uložení pořádkové pokuty Obvodním soudem pro Prahu 8 bylo potvrzeno Městským soudem v Praze a podaná ústavní stížnost žalobkyně byla Ústavním soudem ČR odmítnuta. K dopisu, jímž byla žalobkyni doručena část komentáře k zákonu o advokacii, žalovaná uvádí, že byl odeslán dne 24. 4. 2019, tj. až po vydání napadeného rozhodnutí, žádná souvislost mezi tímto dopisem a kárným řízením ve věci žalobkyně tak nemůže být spatřována. I kdyby byl však odeslán dříve, na věci by to nic nezměnilo, neboť členové kárné rady i kárného senátu jsou zcela nezávislí. Závěrem právní zástupce žalované zopakoval, že zákon o soudech a soudcích se na advokátní kárné řízení nevztahuje a navrhl zamítnutí žaloby pro nedůvodnost.

27. Městský soud k důkazu provedl dopis žalované ze dne 24. 4. 2019, jehož přílohou byl „dar“ žalované žalobkyni v podobě komentáře D. K. a T. S.: Etický kodex advokáta“, dopis žalobkyně žalované ze dne 26. 4. 2019, jehož obsahem bylo „vrácení daru“ žalované a fotokopii stránek z citovaného komentáře k etickému kodexu advokáta. Z těchto důkazů nicméně soud neučinil žádná zjištění relevantní pro posouzení věci samé. Městský soud neprovedl důkaz dokumenty, které tvoří součást kárného spisu, neboť ze správního spisu soud při přezkumu zákonnosti rozhodnutí žalované vychází a správním spisem se dokazování neprovádí (rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 9 Afs 8/2008 - 117 ze dne 29. 1. 2009, č. 2383/2011 Sb. NSS). Soud neprovedl ani důkaz etickým kodexem, když jde o vnitřní stavovský předpis, kterým se zásadně dokazování neprovádí, přičemž předmětem sporu není jeho existence, ale výklad jednotlivých článků. Pro vypořádání žalobních námitek soudu postačuje obsah spisového materiálu žalované.

IV. Posouzení žaloby

28. Městský soud v Praze v souladu s § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobkyni vymezených námitek, vycházel při tom v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s. ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované. Soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
29. Při vypořádání žalobních bodů soud vycházel z těchto východisek:
30. Ve vztahu k prvním třem žalobním námitkám soud zdůrazňuje, že řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 a násl. s. ř. s. je postaveno na zásadě, že je to žalobkyně, kdo s ohledem na dispoziční zásadu přísně ovládající tento typ soudního řízení správnímu soudu předestírá konkrétní důvody, pro které považuje žalobou napadené rozhodnutí za nezákonné. Obsah a kvalita žaloby v zásadě předurčuje obsah a kvalitu rozhodnutí soudu. Není přitom úlohou soudu, aby za žalobkyni žalobní argumentaci dotvářel. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by roli advokáta jedné ze stran sporu (rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, čj. 4 As 3/2008-78, č. 2132/2011 Sb. NSS, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 10. 2022, č. j. 8 Azs 94/2022-30).
31. Ve vztahu k námitce nezákonného složení kárných senátů a námitce porušení zásady presumpce neviny a zásady zjištění skutkového stavu věci (druhá a třetí žalobní námitka) soud předesílá, že tyto námitky žalobkyně přenesla v takřka shodném znění do žaloby ze svého odvolání proti prvoinstančnímu rozhodnutí. Žalobkyně v důsledku toho v podané žalobě vůbec nereagovala na závěry, které žalovaná vyslovila k téměř identické odvolací námitce v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Nijak nereflektovala, že žalovaný předmětné námitky vypořádal a zdůvodnil závěr o jejich neopodstatněnosti. V tomto ohledu platí, že žalobkyně tím, že v žalobě zopakovala námitky vznesené v odvolání, aniž by reagovala na odůvodnění napadeného rozhodnutí, v němž se žalovaná s těmito námitkami vypořádala a přezkoumatelným způsobem popsala a vysvětlila, na základě jakých konkrétních úvah dospěla k závěru o nedůvodnosti těchto námitek, značně snížila svou šanci na procesní úspěch, neboť soud za ni nemohl domýšlet další argumenty.
32. Městský soud připomíná, že pokud žalobkyně v žalobních bodech neprezentuje dostatečně konkrétní názorovou oponenturu vedoucí ke zpochybnění závěrů správního orgánu, nemusí pak soud hledat způsob pro alternativní a originální vyjádření závěrů,

k nimž již správně dospěl správní orgán (podrobněji srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 11. 2014, čj. 6 As 54/2013 - 128). Městský soud se tak mohl věnovat žalobkyní uváděným skutečnostem pouze v míře obecnosti, v jaké je sama žalobkyně vznesla (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 10. 2015, čj. 6 Afs 9/2015 - 31). Soud tedy s přihlédnutím k naposledy uvedeným judikturním východiskům za dané situace předesílá, že se ztotožnil s argumentací, kterou již dříve, v návaznosti na tyto odvolací námitky žalobkyně, uvedla žalovaná v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Soud uvádí, že dle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu není vadou rozhodnutí soudu, když v podrobnostech odkáže na rozhodnutí správního orgánu, panuje-li mezi názorem soudu a odůvodněním napadeného rozhodnutí shoda (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130, č. 1350/2007 Sb. NSS, ze dne 29. 5. 2013, čj. 2 Afs 37/2012-47, nebo ze dne 20. 1. 2023, čj. 8 Afs 92/2022-239).

33. Konkrétní žalobní body pak soud vypořádává následovně:

IV. A Námitka podjatosti rozhodujících osob

34. V **první žalobní námitce** žalobkyně namítala, že o dané věci rozhodoval kárný i odvolací kárný senát složený z osob, u nichž žalobkyně pochybovala a pochybuje o jejich nepodjatosti. Námitku podrobněji nespecifikovala, nevznesla konkrétní argumenty, kterými by nepodjatost rozhodujících osob zpochybňovala. Ze správního spisu soud ověřil, že námitka podjatosti byla v průběhu správního řízení vznesena toliko ve vztahu ke složení prvoinstančního správního orgánu (kárného senátu), a to opožděně, ve vztahu k odvolacímu kárnému senátu již žalobkyně námitku podjatosti nevznesla. Za konkrétní námitku podjatosti rozhodujícího kárného senátu nelze považovat ani v obecné míře přednesené domněnky žalobkyně související s dopisem ze dne 24. 4. 2019. Jednak byl tento dopis žalobkyni zaslán až po vydání napadeného rozhodnutí, ale i kdyby tomu tak nebylo, z jeho obsahu nelze dovodit konkrétní pochybnosti ve vztahu k podjatosti konkrétních členů kárného senátu žalované rozhodujících v této věci žalobkyně; byť soud s ohledem na obsah korespondence mezi účastníky spatřuje existenci napjatých vztahů mezi nimi.
35. Soud v této situaci s odkazem na usnesení rozšířeného senátu ze dne 26. 8. 2008, čj. 7 Afs 54/2007-62, č. 1742/2009 Sb. NSS, předesílá, že jen stěží lze účinně namítat nezákonnost postupu žalovaného správního orgánu z důvodu, že se nevypořádal se skutečnostmi či právními námitkami, které žalobkyně ve správním řízení neuvedla nebo které uplatnila opožděně.
36. Městský soud pak v obdobně obecné rovině v reakci na uvedenou obecnou námitku žalobkyně konstatuje následující:
37. Podle § 3 odst. 1 advokátního kárného řádu je z projednávání a rozhodování věci vyloučen člen kárného senátu, u něhož lze mít důvodnou pochybnost o nepodjatosti pro jeho poměr k projednávané věci, k účastníkům kárného řízení nebo k jejich zástupcům. Citované ustanovení advokátního kárného řádu zajišťuje, aby o kárné věci bylo rozhodnuto spravedlivě, a to ve smyslu zajištění nestrannosti rozhodujících osob. Pokud by v kárném řízení rozhodovaly osoby podjaté (ať již ve vztahu ke kárně žalovanému či k podstatě projednávané věci), bylo by celé kárné řízení s advokátem stíženo natolik významnou vadou, že by soud musel napadená rozhodnutí zrušit a zavázat rozhodující

kárné orgány, aby věc posoudily osoby, jež nemají žádný poměr k projednávané věci, k účastníkům kárného řízení nebo k jejich zástupcům.

38. Z předloženého kárného spisu vyplývá, že rozhodnutím ze dne 22. 11. 2017, sp. zn. K 64/2017, předseda kárné komise rozhodl, že k námitce podjatosti v obecné rovině uplatněné žalobkyní v odporu ze dne 22. 10. 2017 proti kárnému příkazu ze dne 12. 9. 2017 se nepřihlíží, neboť byla podána opožděně. Podáním ze dne 18. 10. 2017 žalobkyně namítla případnou podjatost člena odvolacího kárného senátu JUDr. J. B. pro vzdálené příbuzenství. Rozhodnutím ze dne 16. 2. 2018, sp. zn. K 64/2017, předseda kárné komise vyloučil z projednání a rozhodování věci JUDr. J. B. Sdělením ze dne 20. 2. 2018 předseda kárné komise žalobkyni informoval, že novým členem kárného senátu se po JUDr. J. B. stává Mgr. P. K. Sdělením ze dne 7. 5. 2019 předseda odvolací kárné komise žalobkyni informoval o složení odvolacího kárného senátu. Proti novému složení kárného senátu, ani proti složení odvolacího kárného senátu žalobkyně již námitku podjatosti nevznesla.
39. Uvedený přehled ilustruje, že k námitkám žalobkyně žalovaná tvrzenou podjatost rozhodujících osob zkoumala a rozhodla o ní způsobem předvídaným v § 3 odst. 2 advokátního kárného řádu [v případě řízení u odvolacího kárného senátu ve spojení s § 5 odst. 2 písm. b) advokátního kárného řádu]. S tímto posouzením se městský soud ztotožňuje.
40. Městský soud proto důvodnost této žalobní námítky neshledal.

IV. B Námitka nezákonného složení kárných senátů

41. V **druhé žalobní námitce** žalobkyně v obecné rovině namítá, že v obou fázích řízení byla souzena nezákonně určeným kárným senátem, kdy způsob určování senátů není účastníkům znám, respektive, je přímo podřízen libovůli předsedy kárné komise.
42. S ohledem na skutečnosti již uvedené výše městský soud k opět obecně formulované námitce žalobkyně, rovněž tak jen v obecné rovině konstatuje následující:
43. Podle § 2 odst. 1 advokátního kárného řádu předseda kárné komise České advokátní komory bez odkladu po zahájení kárného řízení (§ 7 odst. 1) písemně ustanoví kárný senát podle § 33 odst. 1 zákona o advokacii a jmenuje jeho předsedu. Bližší podmínky způsobu ustanovení kárného senátu advokátní kárný řád ani jiný právní předpis nestanoví.
44. Soud v této souvislosti připomíná, že tzv. zásada zákonného soudce, kterou na ústavní úrovni zakotvuje čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, a na zákonné úrovni je promítnuta do § 41 a § 42 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, a jejíž součástí Ústavní soud ve své judikatuře (srov. např. nález Ústavního soudu ze dne 27. 5. 2004, sp. zn. IV. ÚS 307/03) vymezil i zásadu přidělování soudní agendy a určení složení senátů na základě pravidel obsažených v rozvrhu práce soudů, se za současného právního stavu uplatňuje toliko v řízení před soudy.
45. Ze správního spisu vyplývá, že kárný senát byl složen v souladu s § 2 odst. 1 advokátního kárného řádu ve spojení s § 33 odst. 1 zákona o advokacii, a to předsedou (odvolací) kárné komise z členů kárné komise, jejichž seznam je veřejně dostupný na internetových stránkách žalované www.cak.cz. Způsob ustanovení obou kárných senátů byl proto v souladu se zákonem a nevykazuje znaky nezákonné libovůle. Soud v této souvislosti v podrobnostech odkazuje na odůvodnění žalované na str. 3 až 4 napadeného rozhodnutí

a uzavírá, že ani tato žalobní námitka není důvodná. K odkazu na rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci Grosam proti České republice (stížnost č. 19750/13) soud uvádí, že tento se skutkově odlišuje, když porušení práva na spravedlivý proces namítal exekutor nikoli advokát. Evropský soud pro lidská práva pak v bodě 90. poslední věta sám konstatuje, že „*Postavení soudního exekutora je třeba přirovnat spíše k postavení notáře, jako tomu bylo ve věci Peleki (cit. výše), než k jiným svobodným povoláním, například advokátům či jiným profesím, u nichž výkon veřejné moci nepřípadá v úvahu.*“

46. Tato námitka je nedůvodná.

IV. C Námitka porušení zásady presumpce neviny a zásady zjištění skutkového stavu věci

47. Ve **třetí žalobní námitce** žalobkyně namítá, že v obou kárných řízeních došlo k porušení procesních zásad, kdy kárný senát porušil zásadu presumpce neviny a odmítl se zabývat všemi důkazy předloženými žalobkyní, čímž porušil zásadu dostatečného zjištění skutkového stavu věci.

48. Vzhledem k tomu, že i tato žalobní námitka byla zcela vypořádána v odůvodnění napadeného rozhodnutí a nad rámec, ve kterém byla uplatněna jako odvolací námitka, žalobkyně v žalobě nic nového neuvádí (viz blíže odst. 30 až 32 výše), soud přistoupil k jejímu vypořádání v obdobné míře obecnosti, v jaké byla uplatněna následovně:

49. Pravidla vedení kárného řízení pro provinění podle § 32 odst. 2 zákona o advokacii jsou v procesní rovině upravena advokátním kárným tarifem. Vzhledem k tomu, že jde o řízení, v němž se rozhoduje o veřejných subjektivních právech a povinnostech, subsidiárně pro toto řízení platí i ustanovení zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále „správní řád“).

50. Kárné správní řízení je ovládáno principem materiální pravdy, tedy zásadou, že správní orgán je povinen zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro jeho rozhodnutí, a za tím účelem si opatřit potřebné podklady pro rozhodnutí (§ 50 odst. 3 správního řádu). Shromážděné podklady pak hodnotí v souladu se zásadou volného hodnocení důkazů, z níž vyplývá, že správní orgán sám podle svého uvážení rozhoduje o tom, jak zhodnotí jednotlivé podklady a provedené důkazy, které skutečnosti v rámci shromážděných podkladů bude považovat za rozhodné a jakou váhu přizná tomu, kterému podkladu. Jinak vyjádřeno, pokud zákon nestanoví, že některý podklad je pro správní orgán závazný (zásada formální pravdy), hodnotí podklady, zejména důkazy, podle své úvahy, každý důkaz hodnotí samostatně a v souvislosti s dalšími důkazy, přitom pečlivě přihlíží ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, včetně toho, co uvedli a navrhli účastníci (§ 50 odst. 4 správního řádu). Z odůvodnění rozhodnutí pak musí být jednoznačné, jaké důkazy byly provedeny, jak byly hodnoceny nebo proč byly odmítnuty (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 8. 2012, č. j. 5 Azs 2/2012-49).

51. Výjimku ze zásady volného hodnocení představují veřejné listiny, u nichž platí presumpce jejich pravdivosti, kterou jim zákon přiznává, a to do okamžiku než je jejich pravdivost v řízení nikoliv zpochybněna, ale prokazatelně vyvrácena (§ 53 odst. 3 správního řádu).

52. Soud z odůvodnění rozhodnutí správních orgánů zjistil, jaké konkrétní důkazy byly v řízení provedeny a jaká skutková a právní zjištění z nich správní orgány učinily. Z odůvodnění prvoinstančního rozhodnutí je zřejmé, že prvoinstanční správní orgán

důkazy hodnotil v souladu s pravidly volného hodnocení důkazů, když je posuzoval samostatně i ve vzájemné souvislosti, zjištění z nich učiněná pak odpovídají pravidlům logického myšlení a zohledňují všechny okolnosti případu. Pokud správní orgán některé z důkazů neprovedl, zdůvodnil proč tak učinil. Žalovaná se v napadeném rozhodnutí s takto provedeným dokazováním ztotožnila. Rovněž soud se s provedeným hodnocením důkazů ztotožňuje a v podrobnostech odkazuje na str. 6 až 7 prvoinstančního rozhodnutí; zároveň soud akcentuje, že žalobkyně v žalobě neuvedla, jaké konkrétní důkazy, jenž v kárném řízení předložila, nebyly ze strany správních orgánů k důkazu provedeny

53. Ohledně námitky nedodržení presumpce neviny soud, s ohledem na obecnost žalobního tvrzení, ve shodě s žalovanou konstatuje, že ze správního spisu nevyplývá, že by kárný senát již dopředu považoval žalobkyni za vinnou a upřel jí tak práva a výsady plynoucí ze zásady presumpce neviny. Jak již bylo uvedeno, žalovaná se s touto námitkou již vypořádala v napadeném rozhodnutí, na jehož str. 4 soud v podrobnostech odkazuje.
54. Ze shora uvedených důvodů tak soud konstatuje, že ani tuto žalobní námitku neshledal důvodnou.

IV. D Námitky týkající se podstaty kárného provinění

55. Dále se městský soud zabýval námitkami týkajícími se podstaty kárného provinění, které žalobkyně uplatnila v **okruhu čtvrtých žalobních námitek**. V těchto námitkách žalobkyně brojí proti právnímu posouzení věci žalovanou, která hodnotila pouze jednání žalobkyně a nebrala žádný zřetel na zjevně nezákonné a protiústavní jednání předsedy senátu OS Praha 8. Současně žalovaná nebrala v potaz hierarchii legislativních norem, ve které je povinnost dodržovat pravidla profesní etiky (§ 17 zákona o advokacii) postavena níže než povinnost využívat zákonných prostředků ve prospěch klienta (§ 16 zákona o advokacii).
56. S ohledem na skutečnost, že žalobkyně byla postižena za své nedůstojné chování, soud poukazuje na obecná východiska k otázce důstojnosti advokátního stavu tak, jak je vytýčil devátý senát zdejšího soudu v rozsudku ze dne 10. 10. 2018, č. j. 9 Ad 10/2015 – 122, s nimiž se i pátý senát ztotožňuje, a proto z nich bude ve věci vycházet. V tomto rozsudku městský soud konstatoval, že: „*Soud si je rovněž vědom nezbytnosti zachování důstojnosti advokátského stavu. Podle § 17 zákona o advokacii advokát postupuje při výkonu advokacie tak, aby nesnižoval důstojnost advokátního stavu; za tím účelem je zejména povinen dodržovat pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže. Pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže stanoví stavovský předpis, kterým je etický kodex.*

Pojem důstojnost advokátského stavu není v zákoně o advokacii ani v etickém kodexu nikde konkrétně vymezen. Přesto z těchto předpisů lze dovodit, že základní povinností advokáta je přispívat k důstojnosti a vážnosti advokátního stavu poctivým, čestným a slušným chováním (viz čl. 4 odst. 1 etického kodexu). Jak přitom konstatoval Ústavní soud, pro advokáta, který je činný v právním státě, nemůže být obtížné nebo neobvyklé zjistit, které způsoby chování a jednání a které hodnoty mravnosti a lidské důstojnosti je třeba respektovat, aniž by byly výslovně vypočteny v jednotlivých ustanoveních, což ostatně není vůbec možné (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 5. 11. 1998, sp. zn. I. ÚS 393/98). A uvedené se vztahuje též na verbální vyjádření, neboť pro advokáta nemůže být obtížné rozlišit slušný projev a projev, který se vyznačuje vulgárností či nedůvodnou agresivitou.

Důležitost zachování důstojnosti advokacie jako svébytného právního stavu lze dovozovat také obecně z jejího výsadního postavení při poskytování právní pomoci. Pouze instituce důstojná, tj. taková, která se nevyznačuje neodborností či nedůvěryhodností, může řádně zabezpečovat poskytování právní pomoci v jednotlivých kauzách. I proto zákon o advokacii vyzdvihuje nezbytnost zajištění nezávislosti advokáta, jejíž podstatu opakovaně potvrdila též soudní judikatura (za všechny srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 28. 8. 2008, sp. zn. II. ÚS 2894/08). Výsadu nezávislosti advokacie takto lze chápat za jednu stranu mince, které odpovídají povinnosti advokáta, mj. též povinnost svým chováním a vystupováním zachovávat důstojnost advokátského stavu jakožto privilegovaného stavu při poskytování právní pomoci.“

57. Ohledně chování advokáta při obhajobě klienta zdejší soud v již citovaném rozsudku č. j. 9 Ad 10/2015 – 122 s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 10. 2009, č. j. 6 Ads 41/2008-67, dovodil, že: *„Z hlediska základních principů vystupování advokáta při obhajobě svého klienta pak soud musí odmítnout tvrzení žalobkyně, že zájem klienta na úspěšném výsledku věci může ospravedlňovat formu obhajoby, která by se přičila dobrým mravům či by byla v rozporu se zásadou ochrany důstojnosti advokátského stavu. (ztučnění přidáno) Podle § 16 odst. 1 zákona o advokacii je sice advokát povinen chránit a prosazovat práva a oprávněné zájmy klienta a řídit se jeho pokyny, nicméně pokyny klienta není vázán, jsou-li v rozporu s právním nebo stavovským předpisem. Jestliže je tedy podle § 17 zákona o advokacii advokát při výkonu advokacie povinen postupovat tak, aby nesnižoval důstojnost advokátního stavu a za tím účelem je zejména povinen dodržovat pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže, tak je rovněž povinen poctivým, čestným a slušným chováním přispívat k důstojnosti a vážnosti advokátního stavu (čl. 4 odst. 1 etického kodexu). A přímo etický kodex stanoví, že takto je advokát speciálně ve vztahu k soudům a jiným orgánům, které rozhodují v právních věcech, jakož i vůči osobám, které plní jejich úkoly, povinen zachovávat náležitou úctu a zdvořilost (čl. 17 odst. 1 etického kodexu). Jak v podobném duchu dříve konstatoval Nejvyšší správní soud, profesní závazek vázanosti pokynem klienta neospravedlňuje užití výrazových prostředků, které klient požaduje, resp. které (byť expresivně) vyjadřují klientovy názory na soudní rozhodnutí, neboť je zavázán k vysokému standardu chování vůči soudům, pročež u advokáta nelze akceptovat způsoby, které by případně mohly být za určitých okolností omluvitelné u účastníka řízení (ztučnění přidáno), např. při vědomí jeho dlouhodobé frustrace z neúspěšnosti ve vedeném sporu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 10. 2009, č. j. 6 Ads 41/2008-67).“*
58. Konečně soud odkazuje na již citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu, č. j. 6 Ads 41/2008-67, v němž NSS uvedl: *„Postavení stěžovatele jako advokáta jej tedy zavazuje naopak k mnohem vyššímu standardu chování a neumožňuje akceptovat u advokáta způsoby, které by snad byly omluvitelné jistými okolnostmi u účastníka řízení. V tomto ohledu a při opakovaném zdůraznění deontického charakteru soudní autority je podle názoru Nejvyššího správního soudu třeba opět velmi důrazně poukázat na setrvalou judikaturu Evropského soudu pro lidská práva při výkladu čl. 10 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, pokud se týká právě výroků advokátů na adresu soudů. Evropský soud pro lidská práva v této souvislosti zásadně ve všech věcech konstatuje, že zvláštní postavení advokátů (resp. právních profesionálů obecně) spočívá při výkonu soudnictví v tom, že mají ústřední význam zprostředkovatele mezi veřejností a soudy. Tímto postavením zprostředkujícího článku lze pak vysvětlit právě obvyklá omezení (resp. regulace) chování členů tohoto stavu, včetně omezení svobody projevu. Evropský soud pro lidská práva dokonce výslovně konstatuje, že při zohlednění klíčové pozice advokátů lze od nich oprávněně očekávat, že přispějí k řádnému*

výkonu soudnictví, a tak i k udržení (získání) důvěry v soudnictví. Jakkoliv tedy článek 10 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod nechrání pouze podstatu vyřčených myšlenek a sdělení, ale též formu, jakou se projevují, a jakkoliv jsou advokáti jistě oprávněni komentovat veřejně výkon soudnictví, jejich kritika musí mít meze, neboť právníkova svoboda slova v soudní síni není neomezená a zájmy, jako je autorita soudu, jsou natolik důležité, aby ospravedlnily omezení tohoto práva (srov. např. rozsudek ESLP ze dne 20. 5. 1998 ve věci Schöpfer proti Švýcarsku, č. stížnosti 25405/94; rozsudek ze dne 21. 3. 2002 ve věci Nikula proti Finsku, č. stížnosti 31611/96, či rozsudek ze dne 15. 12. 2005 ve věci Kyprianou proti Kypru, č. stížnosti 73797/01).“

59. Je tedy zřejmé, že judikatura správních soudů je ohledně posouzení důstojnosti jednání advokáta v rámci výkonu advokacie poměrně bohatá a ustálená, soud proto ze shora předestřených premis při posouzení věci plně vycházel.
60. Podle § 1 odst. 1 zákona o advokacii tento zákon upravuje podmínky, za nichž mohou být poskytovány právní služby, jakož i poskytování právních služeb advokáty. Pro poskytování právních služeb advokáty následně zavádí legislativní zkratku „výkon advokacie“. Podle § 1 odst. 2 téhož zákona se poskytováním právních služeb rozumí zastupování v řízení před soudy a jinými orgány, obhajoba v trestních věcech, udělování právních porad, sepisování listin, zpracovávání právních rozborů a další formy právní pomoci, jsou-li vykonávány soustavně a za úplatu. Poskytováním právních služeb se rozumí rovněž činnost opatrovníka pro řízení ustanoveného podle zvláštního právního předpisu, je-li vykonávána advokátem.
61. Podle § 17 zákona o advokacii advokát postupuje při výkonu advokacie tak, aby nesnižoval důstojnost advokátního stavu; za tím účelem je zejména povinen dodržovat pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže. Pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže stanoví stavovský předpis.
62. Podle čl. 4 odst. 1 etického kodexu je advokát všeobecně povinen poctivým, čestným a slušným chováním přispívat k důstojnosti a vážnosti advokátního stavu.
63. Podle čl. 17 odst. 1 etického kodexu vůči soudům, rozhodčím orgánům, orgánům veřejné správy a jiným orgánům, které rozhodují v právních věcech, jakož i vůči osobám, které plní jejich úkoly, je advokát povinen zachovávat náležitou úctu a zdvořilost.
64. Podle § 32 odst. 2 zákona o advokacii je kárným proviněním závažné nebo opětovné zaviněné porušení povinností stanovených advokátovi nebo advokátnímu koncipientovi tímto nebo zvláštním zákonem nebo stavovským předpisem. Podle § 32 odst. 3 písm. c) téhož zákona lze za kárné provinění uložit pokutu až do výše stonásobku minimální měsíční mzdy stanovené zvláštním právním předpisem.
65. Závažnost zaviněného porušení povinnosti zákon o advokacii ani jiný právní předpis výslovně neupravuje, platí však, že je hodnocena podle řady kritérií, které umožňují posoudit význam chráněného zájmu a nastalé nebo hrozící následky. Vždy je nezbytné přihlídnout ke způsobilosti závažného chování advokáta poškodit advokátní stav a vždy je v kárné praxi zkoumána vazba jednání, které se klade v kárném řízení advokátovi za vinu, na jeho činnost v postavení advokáta (viz též Čermák, K. – Vychopen, M. a kol.: Zákon o advokacii. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2012.).
66. V nyní projednávané věci bylo posuzováno jednání žalobkyně v průběhu soudního jednání dne 4. 11. 2016 spočívajícího v tom, že „poté, co na základě plné moci ze dne 31. 3.

2016 zastupuje V. A. jako matku nezl. dětí M. A. a J. A. v řízení vedeném u OS pro Prahu 8 pod čj. P 327/2012 ve věci úpravy styku otce Ing. I. A. s nezletilými dětmi a v této věci se dne 4. 11. 2016 od 13:30 hodin účastnila jako právní zástupkyně V. A. jednání konaného u tohoto soudu, při tomto jednání se chovala nepatřičně, když narušovala jednání vykřikováním, skákala předsedovi senátu do řeči, poté, co jí bylo odebráno slovo, hovořila dál, po upozornění soudu, že bude vykázána z jednací síně prohlásila, že pokud opustí jednací síň, učiní tak i její klientka a jednání bude probíhat bez ní, odmítla respektovat pokyny soudu, nedbala jeho napomenutí, a poté, co byla soudem vykázána z jednací síně, odmítla jednací síň opustit a dožadovala se svého vyvedení justiční stráží, k čemuž nakonec v 16:10 hodin došlo, přičemž v souvislosti s jejím jednáním jí byla soudem uložena pořádková pokuta ve výši 20 000 Kč.“ Rozhodnutím městského soudu ze dne 26. 5. 2017, č. j. 72 Co 89/2017-676, byla výše uložené pořádkové pokuty snížena na 10 000 Kč. Z odůvodnění obou rozhodnutí vydaných v průběhu civilního řízení vyplývá, že pokuta byla uložena za narušování pořádku v soudní síni a nerespektování pokynů soudu stran vedení jednání. V rozhodnutí o odvolání žalobkyně proti uložené pořádkové pokutě městský soud výslovně uvedl, že „Jakkoliv snad popsané chování odvolatelky bylo vedeno snahou hájit oprávněné zájmy své klienty, nelze takovéto chování, zvláště od profesionála, což se u advokáta obecně předpokládá, u soudu tolerovat. Nutno podotknout, a vyplývá to ze zvukového záznamu jednání, že soudce JUDr. S. vůči odvolatelce i ostatním přítomným přistupoval klidně a korektně, a to i v emočně vypjatých chvílích.“ Soud dále odkazuje na usnesení Ústavního soudu ve věci ústavní stížnosti žalobkyně proti uložené pokutě, sp. zn. IV. ÚS 2482/17, v níž ÚS uvedl „Jestliže Ústavní soud ve své judikatuře (stěžovatelkou zmiňovaný nálezný sp. zn. I. ÚS 211/99) uvedl, že „institucím a orgánům, které reprezentují veřejnou moc státu a v důsledku toho jsou nositeli rozhodnutí, které občané napadají, přísluší vždy větší dávka tolerance, velkorysosti a nadhledu, než je tomu u jednotlivých občanů, přičemž soudům, při posuzování základního práva na svobodu projevu, přísluší ve jménu zachování autority a nestrannosti soudní moci zvláštní ochrana (srovnej čl. 10 odst. 2 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod)“. Měl tím nepochybně na mysli také komplementární požadavek, aby právní zástupce účastníka – advokát přistupoval k hájení práv a oprávněných zájmů svého klienta v soudním řízení profesionálně, tj. bez zbytečných a účelu věci nesloužících emočních projevů.“

67. V dané věci není sporu o tom, že se žalobkyně v rámci soudního jednání chovala tak, jak je v kárné žalobě popsáno. Ostatně ani sama žalobkyně skutkové vyličení svého chování nepopírá. V rámci řízení o uložení pořádkové pokuty i v rámci kárného řízení byl proveden důkaz protokolem z jednání, vůči kterému nebyla ze strany žalobkyně vznesena žádná námitka, a z něhož jednání žalobkyně vyplývá. Vytýkané jednání pak vyplývá i z rozhodnutí Obvodního soudu pro Prahu 8 ve věci uložení pořádkové pokuty, jakož i z přezkumného rozhodnutí odvolacího senátu městského soudu, přičemž odvolací soud k důkazu provedl i zvukový záznam z jednání, který opatřila sama žalobkyně. Soud tak má shodně se správními orgány za jednoznačně prokázané, že vystupování žalobkyně v průběhu soudního jednání dne 4. 11. 2016 ve značné míře překračovalo obecně vnímanou představu o slušném a vhodném chování advokáta, přičemž k tomuto jednání navíc docházelo v jednací síni a ve vztahu k osobě předsedy senátu a před dalšími účastníky daného jednání. Až při jednání zdejšího soudu dne 24. 5. 2023 žalobkyně uvedla, že její „vstupy“ do řeči soudce bez patřičného vyzvání byly činěny z důvodu, že předseda senátu „ignoroval“ její žádosti o slovo a vesměs se týkaly toliko uplatňování námitek do protokolu, které soudce odmítl zohlednit a žádosti o ukončení nepřiměřeně dlouhého soudního jednání z důvodu vyčerpání její klientky. K uvedenému soud sděluje,

že tato tvrzení ze správního spisu nevyplývají, soud v protokole z jednání nenalezl žádné námitky k protokolaci uplatněné žalobkyní, součástí spisu nebyla ani stížnost žalobkyně na nesprávnou protokolaci předsedy senátu (z protokolu o jednání kárného senátu sp. zn. K64/2017 ze dne 4. 3. 2019 vyplynulo, že žalobkyně sama při jednání před kárným senátem uvedla, že námitky proti protokolaci po doručení protokolu o jednání nepodala), ani zvukový záznam z jednání. Tato tvrzení pak nevyplývají ani z odůvodnění usnesení městského soudu jako odvolacího soudu ze dne 26. 5. 2017, č. j. 72 Co 89/2017-676, který v rámci přezkumu prvoinstančního rozhodnutí o uložení pokuty zvukový záznam vyslechl a uvedl že, *„odvolatelka skutečně nevhodně zasahovala do průběhu jednání soudu, nerespektovala, že jen předseda senátu řídí jednání, uděluje a odnímá slovo, že jen soud rozhoduje o tom, jaké důkazy provede, nepřípustně nabádala svoji klientku, aby neodpovídala na žádnou otázku, dopředu avizovala, že „nepůjdeme ke znalci a nebudeme absolvovat žádné výsledky“.* Nad rámec uvedeného ale soud opakuje, že i v případě, kdyby ve věci rozhodující předseda senátu v rozporu se zákonem nezohlednil námitky žalobkyně proti protokolaci, vykazoval znaky podjatosti či jinak jednal protiprávně, nemůže tato skutečnost zakládat důvodnost vytýkaného jednání žalobkyně, které vybočovalo z rámce obecně vnímaného důstojného jednání zástupce advokátního stavu na soudním jednání, čímž bezesporu je neuposlechnutí příkazu předsedy senátu (byť s ním žalobkyně zásadně nesouhlasí) či požadavky na vyvedení z jednací síně justiční stráží. Soud je přesvědčen, že žalobkyně má možnost obrany i proti nezákonnému jednání soudce v řízení, a to zejména prostřednictvím postupů upravených procesními právními předpisy, ale taktéž dle zákona o soudech a soudcích, jimiž lze napadnout jak samotné chování soudce při výkonu funkce, tak správnost jeho procesních rozhodnutí či opatření, a to například prostřednictvím ať už formální stížnosti na konkrétního soudce u předsedy soudu, uplatněním námítka podjatosti, nebo uplatněním těchto námitek v rámci řádných či mimořádných opravných prostředků (odvolání, žaloba pro zmatečnost, dovolání, ústavní stížnost).

68. Kromě obecného požadavku na zachování důstojnosti advokátního stavu uvedené v § 17 zákona o advokacii a v podrobnosti rozvedené v čl. 4 odst. 1 etického kodexu, ve vztahu k soudním osobám pak rovněž v čl. 17 odst. 1 etického kodexu, jsou zvláštní pravidla chování v soudní síni upravena i vyhláškou Ministerstva spravedlnosti č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro krajské a okresní soudy (dále „jednací řád“). Podle §13 jednacího řádu lze v průběhu soudního jednání klást otázky a vyjadřovat se jen se souhlasem nebo na pokyn předsedy senátu (samosoudce), přičemž osoby přítomné v jednací síni jsou povinny zdržet se všeho, co by mohlo narušit průběh či důstojnost soudního jednání, včetně projevování souhlasu nebo nesouhlasu s průběhem jednání, výpovědí osob, s vyhlášenými rozhodnutími. Soudce je pak podle téhož předpisu povinen účastníkům a jejich zástupcům, zmocněncům nebo podpůrcům umožnit, aby se v průběhu soudního jednání navzájem poradili o svých stanoviscích a návrzích. Za tím účelem je možno jednání na přiměřenou dobu přerušit. O důstojný průběh soudního jednání dbá ve smyslu § 117 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, předseda senátu.
69. Soud opakuje, že pokud advokátka v průběhu soudního jednání vykřikuje, skáče předsedovi senátu do řeči, hovoří poté, co jí bylo odebráno slovo, vyhrožuje, že při vykázání ze soudní síně opustí jednací síň i její klientka, nerespektuje pokyny soudu a jeho napomenutí a dožaduje se svého vyvedení z justiční síně justiční stráží, posuzováno nejen optikou veřejnosti by takové jednání jistě bylo vnímané jako nedůstojné advokáta a tedy v míře neakceptovatelné zasahující do důstojnosti advokátského stavu.

70. Soud pak nesdílí názor žalobkyně, že povinnost postupovat při výkonu advokacie v souladu s pravidly profesionální etiky je konfrontována s povinností advokáta chránit a prosazovat práva a oprávněné zájmy jeho klienta. Právě naopak, soud je přesvědčen, že právě schopnost hájit práva svých klientů, a to třeba i ostrým, avšak slušným způsobem a v souladu s obecně uznávanými či právními předpisy stanovenými pravidly chování (např. v případě soudních jednání) činí z advokáta profesionála určeného k obhajobě práv. Žalobkyně se tedy mylí, pokud je přesvědčena, že povinnost advokáta hájit zájmy klienta je nadřazena nad povinností advokáta jednat dle pravidel profesní etiky a morálky. Bylo tedy úkolem žalobkyně, i pokud měla za to, že soudce jedná nezákonně a poškozuje zájmy její klientky, a to i v tak citlivých a emočně náročných řízeních jako jsou řízení opatrovnická, zájmy klienta hájit přiměřeným způsobem nesnižujícím důstojnost advokátního stavu. Pokud tak neučinila, dopustila se znevážení postavení advokátského stavu a hodnocení jejího jednání žalovanou je v souladu s příslušnými ustanoveními zákona o advokacii a etického kodexu.
71. Soud pak zcela souhlasí s předestřeným názorem správních orgánů, že nelze reagovat na jednání soudce, které se jeví jako nezákonné, jednáním, které by se taktéž stalo jednáním v rozporu se zákonem a stavovskými předpisy. Žalobkyně měla v popisované situaci zvolit jiné prostředky ochrany zájmu své klienty, než které zvolila. Jako profesionál ve svém oboru by jistě byla schopna účinně naplnit dikci ust. § 16 odst. 1, 2 zákona o advokacii jednáním, jež by současně nenarušovalo ust. § 17 téhož zákona a stavovské předpisy.
72. Na základě uvedeného soud uzavírá, že nelze považovat za formalistický výklad a aplikaci práva, pokud je advokát postižen za chování, kterým snižuje důstojnost advokátského stavu. Jak bylo řečeno, tato důstojnost je klíčová pro zachování jedinečné pozice advokacie při prosazování práva a ochraně práv jednotlivých osob. Z toho důvodu byla také žalované dána pravomoc (a také povinnost) dbát nad řádným výkonem advokacie, včetně toho, že se advokáti budou chovat čestným a slušným způsobem, aniž by tím byla popřena možnost ochrany práv jejich klientů.

IV. E Námitky týkající se porušení zásady *ne bis in idem*

73. Žalobkyně v rámci ústního jednání uplatnila námitku *ne bis in idem*, když tvrdila, že potrestáním v rámci kárného řízení došlo k jejímu opětovnému potrestání za skutek, za který již byla potrestána ze strany civilních soudů uloženou pořádkovou pokutou (usnesení Obvodního soudu pro Prahu 8, č. j. P 327/2012-509, ve spojení s usnesením městského soudu, č. j. 72 Co 89/2017-676).
74. Ačkoli jde o námitku opožděnou, neboť tento žalobní bod byl žalobkyní vznesen až po uplynutí dvouměsíční koncentrační lhůty (§ 72 odst. 1 s. ř. s.), přesto ji soud vypořádává, neboť k procesní situaci vzniklé v důsledku porušení zásady *ne bis in idem* by byl soud povinen přihlédnout i *ex offio* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 3. 2009, č. j. 6 As 44/2008-142).
75. Usnesením Obvodního soudu pro Prahu 8, č. j. P 327/2012-509, ve spojení s usnesením městského soudu, č. j. 72 Co 89/2017-676, byla žalobkyni uložena pokuta podle § 53 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále „o. s. ř.“), ve výši 10 000 Kč. Tato pokuta byla uložena za jednání žalobkyně, které spočívalo v tom, že dne 4. 11. 2016 při jednání u Obvodního soudu pro Prahu 8 opakovaně vyrušovala, vykřikovala, odmítala respektovat, že v jednací síni předseda senátu uděluje a odnímá slovo a účastníci a jejich

zástupci mohou hovořit pouze se souhlasem soudu. Ačkoli byla poučena, že bude-li při jednání vyrušovat a nerespektovat pokyny soudu, může jí soud uložit pořádkovou pokutu až do výše 50 000 Kč a nechat vyvést, v narušování pořádku pokračovala.

76. Podle § 53 odst. 1 o. s. ř. tomu, kdo hrubě ztěžuje postup řízení zejména tím, že se nedostaví bez vážného důvodu k soudu nebo neuposlechne příkazu soudu, nebo kdo ruší pořádek, nebo kdo učinil hrubě urážlivé podání anebo nesplnil povinnosti uvedené v § 294, 295 a 320ab, může předseda senátu uložit usnesením pořádkovou pokutu do výše 50 000 Kč.
77. Smyslem pořádkové pokuty je vynutit plnění procesních povinností účastníků řízení či zajistit důstojnost jednání a ochranu úcty k soudu (srov. též Petr Lavický aj.: Občanský soudní řád. Praktický komentář., Wolters Kluwer, 2016, Praha), státem chráněný zájem tak spočívá v řádném a důstojném průběhu soudního řízení.
78. Podle § 17 zákona o advokacii advokát postupuje při výkonu advokacie tak, aby nesnižoval důstojnost advokátního stavu; za tím účelem je zejména povinen dodržovat pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže. Pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže stanoví stavovský předpis.
79. Smyslem a účelem kárného řízení pro porušení § 17 zákona o advokacii je tedy ochránit veřejný zájem na řádném výkonu advokacie, přičemž důstojnost advokáta, za jejíž narušení byla žalobkyně žalovanou trestána, je klíčová pro zachování jedinečné pozice advokacie při prosazování práva a ochraně práv jednotlivých osob.
80. V rozsudku ze dne 3. 6. 2015, č. j. 6 As 106/2014 – 25, přitom Nejvyšší správní soud uzavřel, že *„Podstatou skutku je přitom právně relevantní jednání pachatele a jím zapříčiněný právně významný následek. K tomu, aby bylo možné postihnout pachatele na základě totožného jednání za dva různé delikty, nestačí samotná existence dvou formálně odlišných skutkových podstat deliktu. Teprve odlišnost v právně významném následku jednání zakládá existenci dvou samostatných skutků, o nichž je možné vést samostatná řízení“*.
81. Pokud byla žalobkyně v daném případě postihnuta za naplnění skutkové podstaty narušení důstojnosti advokátního stavu (§ 17 zákona o advokacii), jehož právně relevantním důsledkem je porušení zákonem chráněného zájmu na řádném výkonu advokacie, přičemž pořádkovou pokutou uloženou civilními soudy byla postižena za narušování „klidu v soudní síni“ tedy za narušení právem chráněného zájmu na řádném průběhu jednání, nemohl soud žalobkyni přisvědčit v tom, že by byla v nyní posuzované věci nepřipustně opakovaně postihnuta za tentýž skutek.

IV. F Námitky netransparentnosti rozhodovací praxe žalované

82. V rámci ústního jednání ve věci, které se konalo dne 24. 5. 2023, žalobkyně poukázala na netransparentnost rozhodovací praxe žalované v oblasti kárného trestání, neboť veškerá její rozhodnutí nejsou veřejně dostupná. K uvedenému soud toliko uvádí, že tato námitka týkající se interních postupů žalované, při zveřejňování svých rozhodnutí je ryze obecného, systémového charakteru, čímž zcela přesahuje předmět sporu v dané věci, a proto se k ní soud nebude vyjadřovat.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

83. Městský soud neseznal žádnou ze vznesených námitek důvodnou, proto z výše uvedených důvodů žalobu jako nedůvodnou zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s.

Shodu s prvopisem provedla: S. K.

84. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně v řízení úspěch neměla, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, která by jinak měla právo na náhradu nákladů řízení, nevznikly v řízení žádné náklady nad rámec její úřední povinnosti, proto jí soud podle § 60 odst. 7 s. ř. s. náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 24.05.2023

Mgr. Gabriela Bašná v.r.
předsedkyně senátu